

פארק הוד השרון

לטייל, ליהנות, ללמוד

בפארק האקולוגי הגדול במדינה

שדרגו של מכון הטיהור ותחמתם הנדיבה של יהדות אוסטרליה אשר שימשה אותנו להקמתם של אגני האחו לח, הובילו **לחלום עירוני ייחודי מסוגו**-הקמתו של **פארק אקולוגי רחב היקף**, הכולל מערכת מובילה לטיהור והשבת מים והזרמתם לירקון למען שיקומו. בעמל רב, לו היו שותפים שורה ארוכה של מומחים, מתכננים, תושבים וחברי הצוותים העירוניים, נולד החזון התכנוני הייחודי של עירנו 'טבע עירוני' ועוגן סטטוטורית באמצעות תוכנית המתאר לעיר - המחייבת את כולנו. מהותו של חזון זה, כמו גם מהותה של תוכנית המתאר כולה, הינו ליצור **וודאות תכנונית הצופה את פני העתיד** ומספקת מענה לכלל תחומי החיים תוך שמירה על איכות חייהם של תושבי העיר. הקמתו של פארק הוד השרון בשלב הנוכחי ובשלבים העתידיים להתבצע בתוכניות הרב שנתיות והקמתם של מגוון הפארקים הנוספים ברחבי העיר המעוגנים בתוכנית המתאר, מייצרים חיבור ייחודי בין שימור עברה ההסטורית של העיר וחוויות הילדות החשובות לי, כבן המקום, ולוותיקי עירינו מייסדי המושבות לבין עקרונות הפיתוח המודרני ויבטיחו כי הדורות הבאים ימשיכו ליהנות **מעיר המלאה במרחבי טבע, נופש ופנאי**, תוך שהיצע המגורים העתידיים יאפשר גם להם להמשיך ולהתגורר בעיר בה נולדו וגדלו.

כבן המקום, אב וסב, אני רואה בחזון זה ובתוכנית המתאר לעירנו את יישומה של מחויבותנו ואחריותנו הציבורית. תפקידנו כנבחרי הציבור הינו ליצור **תכנון אחראי המשמר את ערכי הטבע** של עירנו ועברה ההיסטורית ומעצים אותם, תוך ניצול המרחבים העומדים לרשותנו באופן מיטבי **ובשקיפות מלאה**. בימים אלו אנו עומדים בפני פתיחתו של שלב א' בפארק הוד השרון, הכולל לצד האגם האקולוגי, אגני האחו לח, המעיין המלאכותי ותוואי נחל הדר גם כ- 200 דונמים של מרחבי נופש, ספורט ופנאי וזרעי התכנון שזרענו לפני שנים, הופכים למציאות ברת קיימא. אני מודה לכל השותפים הרבים לחלום ולמימוש יחדיו נמשיך במימושה של התוכנית הייחודית לעירנו.

בברכה,
חי אדיב
ראש העיר

מבקרים יקרים,

הרעיון והחזון התכנוני של הפארק הינו, פארק עירוני ייחודי מבית הנערה בצפון ועד הירקון, לאורך נחל הדר. ראש העיר, חי אדיב, שהוביל ומלווה את הפרויקט, עמד על כך כי פארק זה, החוצה את העיר ומחבר אותה, יממש את **עיקרון החזרת המרחבים הטבעיים והיסטוריים** של נחל הדר ונחל הירקון לתושבי העיר ועל כן הוחלט על יצירתם של **מנגנוני הגנה סטטוטוריים** בלתי הפיכים שישמרו עליהם בעתיד **מלחצי הפיתוח המודרני**.

הפרויקט זוכה לתמיכה מכול הגופים במדינה הקשורים לשמירת טבע, נוף וסביבה, בהיותו פרויקט ייחודי בארץ ובעולם המביא לידי מיצוי **עקרונות שיקום ופיתוח** של פלג נחל זורם תוך מיצוי **עקרונות תכנון סביבתי**. על מנת להביא למימוש המיטבי של הפרויקט, שכרה העירייה את מיטב המומחים לאסוף ולתעד את מגוון מיני הצומח שגדל אי פעם באגן ההיקוות של הירקון. **מעל ל-400,000 שתילים** ייחורים וזרעים הונבטו ונשתלו לאורך הנחל ומסביב לפארק, מה שהפך את הצומח בפארק למאגר גנטי **ובנק לאומי לצמחים שהוכחדו**. חשוב לציין את איכות ורמת הביצוע המתנהלת בזהירות. הפרויקט משמש כסמל ודוגמה לשיקום ופיתוח סביבת נחל אקולוגית מקצועית נכונה ומהווה אתר עליה לרגל לכול עוסקים בנחלי ישראל המבקשים ללמוד מאתנו ואנו גאים ללמדם

מהנדס דרור בן יואב
מנהל הפרויקט

"לעניות דעתי, פארק הוד השרון יצר פרויקט סביבתי - אקולוגי מהמדרגה הראשונה, יחיד בארץ ובעולם, וכבר היום בשלב הנוכחי ניתן לראות את איכות ורמת הביצוע הגבוהה של הפרויקט. ברצוני להביא את הערכתי לחזון של ראש העיר, מר חי אדיב, על הרעיון להקים פארק אקולוגי של צמחי בר, פארק אקולוגי מיוחד ולהדגיש את הפוטנציאל העצום שיש בו להעלות את רמת החיים בעיר הוד השרון לרווחת התושבים"

פרופ' יאיר אהרונוביץ', אונ' תל אביב

החזון התכנוני הייחודי במדינה מיושם בימים אלו בהוד השרון: טבע עירוני

פרויקט ייחודי, פורץ דרך ומחולל שינוי בעיר ובמדינה הכולל נחלים זורמים ורצועה ירוקה לכל אורכם, מעיין מלאכותי, אגם אקולוגי ועוד כחלק בלתי נפרד מהמרחב העירוני. השלד הירוק המוגדר בתוכנית המתאר מקשר בין חלקי העיר ובינם לבין השטחים הפתוחים הסובבים ומבוסס על מערכת הנחלים והניקוז. **החזון התכנוני לעיר מבוצע בתוכנית רב שנתית בשלבים ובהתאם לקצב אישור תב"עות**

מה כולל חזון הטבע העירוני?

- תוספת 2000 דונמים פארקים ושטחים ירוקים הכוללים: 6 פארקים בני כ-100 דונם כל אחד ברחבי העיר ופארק עירוני ולאומי בשטח של 1400 דונמים
- חיזוק הקשר בין חלקי העיר באמצעות יצירת רצף ירוק בין מזרח העיר למערבה על בסיס ניצול תווי הנחלים השזורים בעיר ובישובים הסובבים והפיכתם לנחלים זורמים באורך 22 ק"מ ולאורכם שימור רצועה ירוקה ברוחב כ-100 מטרים המהווים תוספת של כ-2200 דונם שטחים ירוקים.
- האגנים הירוקים של העיר (אחו לח) כ-40 דונם כל אחד
- אגם אקולוגי הגדול במדינה כ-30 דונם
- שימור אתרים ומבנים היסטוריים עירוניים ופרטיים
- המשך מימוש תכנית האב העירונית לשבילי אופניים החוצים את העיר ומחברים נתיב רכיבה למרכזי התעסוקה ולתחנות הרכבת באורך 50 ק"מ
- הגדלת השטחים הציבוריים הפתוחים בעיר מ-390 דונם כיום ל-1393 דונם בעתיד, פי 3.5
- כל אלו בנוסף למעלה מ-60 הפארקים והגינות הציבוריות הקיימות כיום ברחבי העיר ומגוון הגינות הציבוריות השכונתיות שיקמו במתחמים החדשים ואשר יוגדרו במסגרת התוכניות המפורטות לכל מתחם

חזון העיר הוד השרון - 'קהילה וטבע במרכז' מהווה את הבסיס למחויבות העירונית לשמירה על ערכי הטבע והקיימות, היום ולדורות הבאים.

בהתאם לחזון זה, במסגרת פרויקט פארק הוד השרון, ניתן מענה למי השפכים הנוצרים בערים כפר סבא והוד השרון ושילובם בפרויקט הלאומי לגאולת הירקון. הפארק כולל הקמת אגני האחו לח בעיר והשבתם של מיליוני קוב מים מטוהרים מידי שנה לירקון המשתקם לצד פרויקט רב שנתי להחייאתם של נחלי העיר אשר זרמו בתחומה בעבר, בהיקף של 22 ק"מ ושימורה של רצועה ירוקה ברוחב 100 מטרים לכל אורכם, השבתם של מיני בעלי חיים וצמחים לחיק הטבע העירוני, הקמת אגם אקולוגי וסביבו פארק נופש ופנאי. הנחלים הזורמים, האגם האקולוגי והפארק סביב לו יהיו לאתר טבע עירוני ייחודי בישראל. לצד הקמת המתחם הייחודי מקודמות שתי תכניות רחבות היקף בסמוך לו, תוכנית הרחבת אזור התעסוקה נווה נאמן ותוכנית הקמת מתחם הר/400 הכולל מגוון מתחמי מגורים, מבני ציבור ועוד.

הפרויקט בשלמותו יבטיח לתושבי הוד השרון והמדינה מרכז טבע, נוף, תעסוקה, תרבות, מסחר ומגורים, שוקק ומודרני ויבטיח לדורות הבאים את שמירתם של מרחבי העיר הירוקים כמרחבים פתוחים וכל זאת בהתאם לחזון התכנוני הייחודי מסוגו- טבע עירוני המעוגן בתוכנית המתאר לעיר

צילום אוויר - הפארק וסביבתו

ספטמבר 2013

אוקטובר 2012

מרץ 2014

נובמבר 2013

הזרמת המים

מאי 2014

אוקטובר 2014

ספטמבר 2014

אוגוסט 2015

יוני 2015

תחילת הדרך:

שדרוג מכון סיהור השפכים והקמת אגני האחו לח (wet land)

תחילתו של הפרויקט הסביבתי המרהיב בשנת 2012 בשדרוג מכון הסיהור המשותף לערים כפר סבא והוד השרון, בהשקעה של עשרות מיליוני שקלים שנחלקה בין הרשויות ביחס של 70:30.

עם התקדמות העבודות ובעקבות אסון המכבייה התקבלה תרומת יהדות אוסטרליה אשר נותבה להקמתו של האחו לח: שני האגנים הירוקים (wet land) המשתרעים על שטח של 40 דונמים וממוקמים בצד הדרום-מערבי של פארק הוד השרון, בסמיכות ל"הר הזבל".

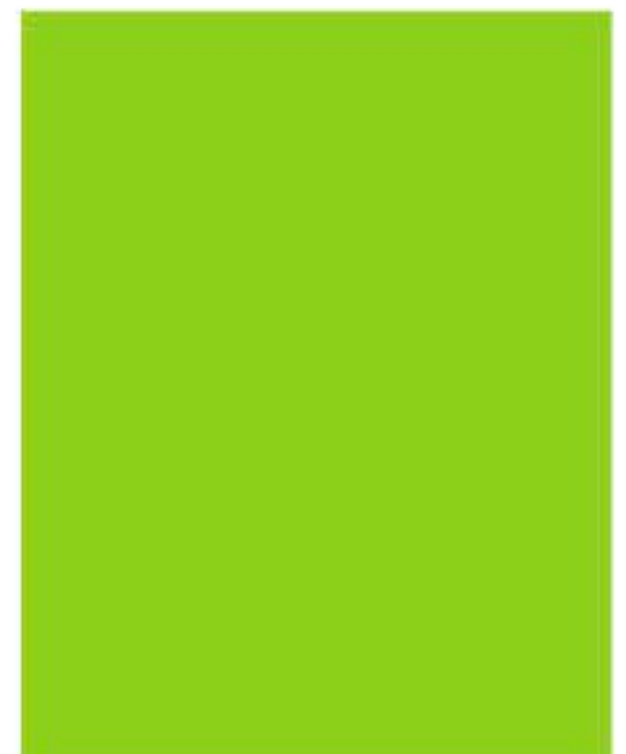
ממכון הסיהור מוזרמים מי הקולחים במערכת אקולוגית לביצוע סיהור חיידקים וממנה לאגני האחו לח, המאפשרים סיהור ביולוגי באמצעות צמחיה.

האגנים הירוקים מהווים מוקד ללמידה סביבתית במסגרת מגוון תכניות חינוכיות ללמידת ערכי הקיימות, שמירה על הטבע, איכות הסביבה ופיתוח עיר מקיימת בישראל. במתחם מתקיימים סיורים לימודיים, מבוצעות עבודות חקר סביבתי ועוד.

המערכת בשלמותה מאפשרת, נכון להיום, הזרמתם של כ-12 מיליוני קוב מים מידי שנה לירקון, הכמות הגדולה ביותר המוזרמת לשיקומו.

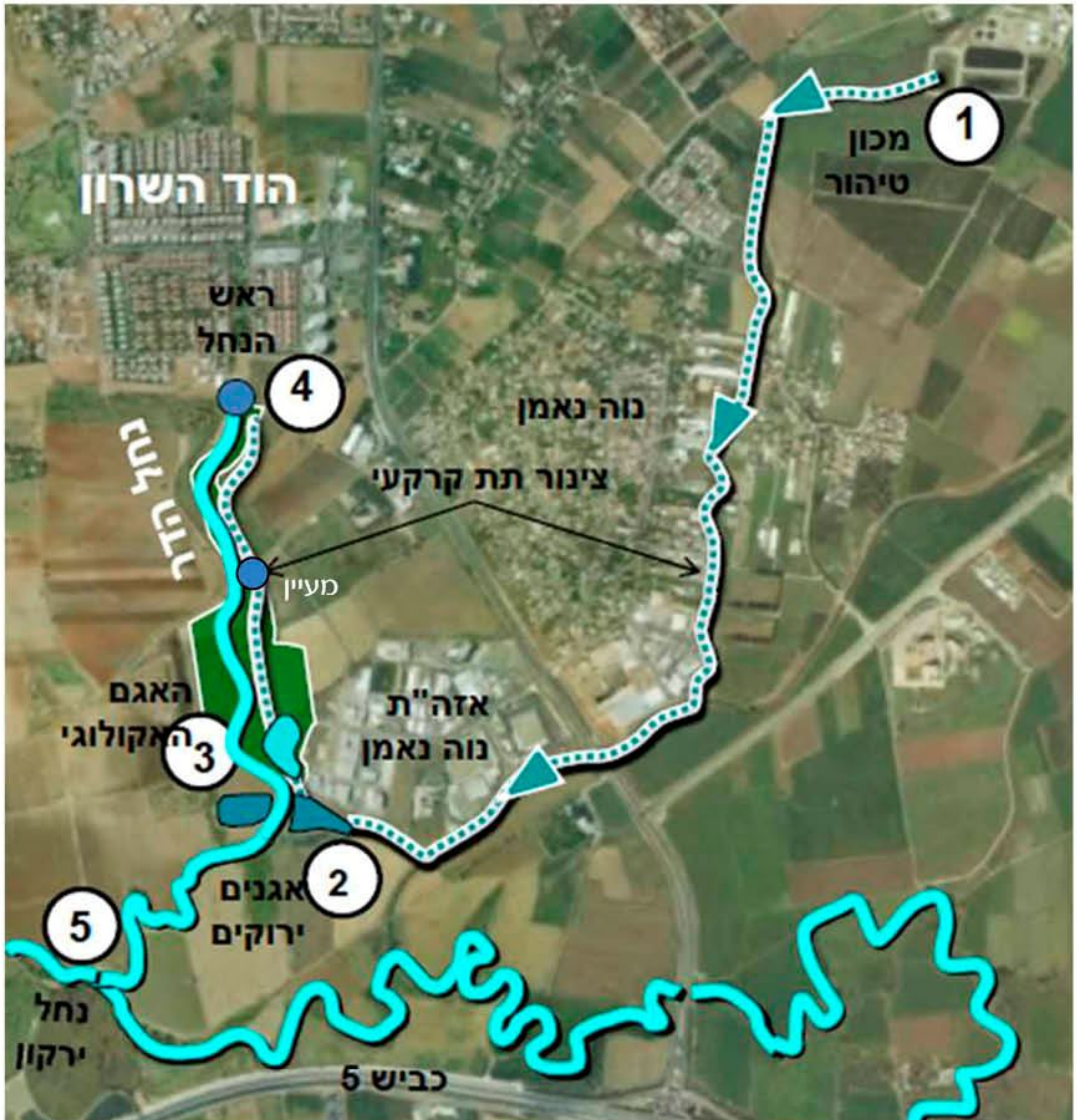

אגני האחו לח

שלבי טיהור מי הקולחים והזרמתם

1. מכון טיהור הוד השרון - כפ"ס המשודרג מוציא מים מושבים ברמה שלישונית, בנוסף לסינון בחול וחיטוי UV במערכת ייחודית בארץ
2. המים מוזרמים בצינור תת קרקעי אל אגני הליחה לטיהור וליטוש לפני הזרמה לאגם
3. המים מוזרמים ב-7 מעיינות אשר מפזרים אותם באופן טבעי לכל שטח האגם האקולוגי להמשך ליטוש וטיהור
4. המים מוזרמים בצינור תת קרקעי אל המעיין
5. המים זורמים בנחל הדר כנחל טבעי עד חיבורו לירקון

החלום: הפיכת מערכת טיהור מי הקולחים בעיר לפארק אקולוגי ייחודי מסוגו בארץ ובעולם

כחלק מראייה עירונית ארוכת טווח ובהתאם לחזון העירוני 'קהילה וטבע במרכז' ותוכנית המתאר העירונית '2050 לעתיד' המגדירה ומקבעת לדורות הבאים את רצף השטחים הפתוחים והירוקים של העיר יזמה עיריית הוד השרון את פרויקט החייאת נחל הדר והקמתו של פארק הוד השרון ובמרכזו האגם האקולוגי

הנחל

הזרמת מים מושבים לאורך השנה כולה, ברמה שלישונית, היא הרמה הגבוהה ביותר הכוללת ליטוש באחו-לח הופכת את נחל הדר לנחל חי, משוקם ומשוחזר כנחל טבעי תוך החזרת המורפולוגיה של נחל זורם ומתפתל בטבעיות בשטח המישורי.

מבנה הנחל כולל שיפועי גדות משתנים ליצירת מורכבות מבנית ומגוון בתי גידול בגוף המים ובגדות, עם מבנה עמיד לשיטפונות. הביצוע כולל שכבת איטום וייצוב באופי טבעי בתעלת הזרימה הקבועה וייצוב צמחי בגבהים שונים, תוך שימוש בצמחיית נחלים וגדות אופיינית, במטרה לשחזר את נוף הנחלים ובתי גידול בעלי חיים שהיה קיים באזור בעבר. תוואי הנחל טבעי ומתפתל, כולל מעל 30 מפלונים קטנים וצמחיית נחלים, לאורכו. שבילי אופניים והליכה לצד הנחל ופלטג המים הקיצי מספקו למבקרים חווית טבע ייחודית בקרבת העיר והנחל המשוקם וגדותיו מהווים את השלד ועמוד השדרה של הפארק.

משני צדי הנחל רצועה ירוקה של כ-600 מטרים ללא בנייה המובילה לפארק רחב ידיים ובו מדשאות, טיילת רחבה, רציפים ומרפסות נוף שיאפשרו למבקרים תצפיות חקר ולימוד על בעלי החי והכנף בסביבה הטבעית המשוקמת והעשירה.

נחל הדר הינו 1 מתוך 4 נחלים העתידים לזרום בעיר ובישובים הסובבים באורך כולל של 22 ק"מ וסביבם שימור רצועה ירוקה ברוחב 100 מ' שיספקו חווית טבע עירוני ייחודית האופיינית לאזורי נחלים, בסמיכות לאזורי המגורים. עד היום שוקם קטע נחל ראשון מדרך הים עד לתוואי נחל קנה הישן באורך של כ-1 ק"מ בהמשך ישוקם קטע נוסף לכיוון צפון עד רחוב הפשוש, ביה"ס רבין. לאחר מכן המשך לכיוון בית הנערה עד מתחם 1302 ובשלב האחרון השלמה עד רחוב הבנים.

מעיין

מי האגנים הירוקים זורמים אל האגם להמשך תהליך הליטוש וטיהור המים באמצעות תהליכים ביולוגיים ואקולוגיים. בנוסף למופע המים המרהיב, סביב האגם, נשתלו למעלה מ- 400,000 שתילים וצמחים. כולם צמחים טבעיים אשר גדלו בעבר באגן עמק הירקון. הייחורים והזרעים הונבטו ונשתלו לאורך הנחל ומסביב לפארק, מה שהפך את הצומח בפארק למאגר גנטי ובנק לאומי לצמחים שהוכחדו, לצד למעלה מ- 400 עצים בוגרים ושני עצי הזית בני ה- 1000, שנתרמו על ידי קק"ל.

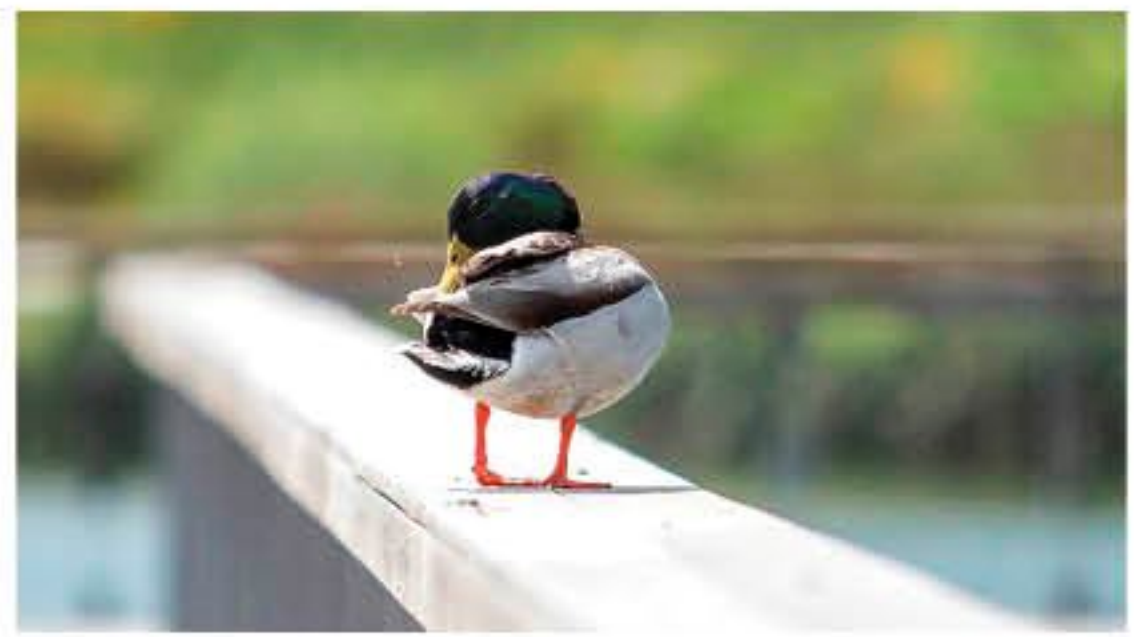
הזרמתם של המים לאגם החלה בחודש ספטמבר 2014 לאחר שתילת הצמחייה וסיומן של עבודות איטום האגם ויציאת הרציפים והגשרים, כמו כן כוסה האגם בחמרה וזאת כחלק מההיערכות האקולוגית במקום.

הטיילת סביב האגם, הרציפים ומרפסות הנוף המוצללות יאפשרו למבקרים הנאה מנוף הפארק, לצד מסתורים המספקים תצפיות חקר ולימוד על בעלי החי והכנף המתקבצים בסביבה הטבעית המשוקמת והעשירה.

מאגר גנטי ייחודי מסוגו בישראל לחי ולצומח

פארק הוד השרון כולו משמש כמאגר גנטי לצמחים שבעבר גדלו בסביבת הירקון. מאגר זה כולל עשרות מינים וסוגים כאשר עם התרחבות הצמיחה נוספו למרחב הפארק עשרות מיני בעלי חיים, בעלי כנף ומיני דגים שלאורך השנים נעלמו מאזור זה וכעת שבים לחיות בתחומו. פעילות ייחודית זו הובילה להפיכתו של הפארק לאתר תצפית ייחודי עבור צפרים חובבים ומומחים.

פארק הוד השרון: לטייל, ליהנות, ללמוד

בחודש מרץ 2018 נפתח לקהל הרחב פארק הוד השרון החדש. בשלב הראשון כ-200 דונמים ובהמשך עתיד להתרחב הפארק ל-1,400 דונמים. סביב לאגם נסללו שבילי הליכה ושבילי רכיבה על אופניים אשר ישמשו את באי הפארק כחלק ממגוון המתקנים. במקביל הוקמו מערכות הביוב והשתייה, החשמל, התאורה, האינטרנט, הצילום ועוד. בהמשך, יוצבו ברחבי הפארק עשרות ספסלי ישיבה, פרגולות הצללה, ברזיות לרבות לבעלי חיים, מתחמי שירותים ועוד.

מדובר במימושו של החזון העירוני ובתרומתה של העיר הוד השרון לפרויקט הלאומי לגאולת הירקון. הנחלים הזורמים, האגם האקולוגי והפארק סביב לו יהיו לאתר טבע עירוני ייחודי בישראל.

שילוב האגם בפארק הנחל המשוקם בקרבת אזור התעשייה נוה נאמן יוצר ממשק אורבני חי בין אזור התעשייה המורחב ממזרח, לבין הפארק. "מרפסת אורבנית" הכוללת טיילת, בתי קפה ומסעדות בתחום אזור התעשייה, על גדת האגם והפארק, תיצור מוקד פעיל וחי כמעט לכל אורך היממה, ללא הפרעה לאזורי מגורים, שיזין את הפארק ויוזן ממנו.

חודשים ספורים לאחר פתיחתו, בחודש מאי 2018 הוכרז פארק הוד השרון החדש כזוכה במקום הראשון באות העיצוב הישראלי מטעם עמותת "אות העיצוב", בשיתוף רשות הטבע והגנים, איגוד מהנדסי ערים, מרכז השילטון המקומי, איגוד התאגידים העירוניים ברשויות המקומיות, אגודת מעצבי הפנים בישראל, התאחדות בוני הארץ והמרכז האקדמי ויצ"ו חיפה אודות לתכנון ופיתוח עירוני מוביל.

התכנון העתידי

בנוסף למתקני הנופש והפנאי, עתיד לכלול הפארק שטחי חקלאות עירונית, גינות אורגניות, מתחמי ספורט אקסטרים, מתקני פעילות לפעוטות ולילדים, מתחם הסעדה ושירותים, מתחם להקמת פקולטה ללימודי הסביבה וכן פיתוח 'הר הזבל' הסמוך.

הפארק הוא הצעד הראשון בתכנית העיר הוד השרון להתפתחות דרומה. בהתאם לתכניות המתאר. בשטח שמדרום לעיר יגדיר את גבולה הדרומי, וממנו דרומה ישתרעו הפארק העירוני וגן לאומי ירקון. בשלב מתקדם זה יהווה הפארק, כמו גם נחל פרדס שממערב, מסדרון ירוק ורחב שיחבר את העיר עד הגן הלאומי ירקון מדרום.

תכנית הר/1400/2/א- הרחבת אזור התעסוקה נווה נאמן

תכניתה האסטרטגית של הוד השרון ותוכנית המתאר העירונית, מציגות את קידום, פיתוח ושדרוג אזורי התעסוקה הקיימים בתחומי העיר והקמתם של אזורי נוספים כחלק מיצירתו של מנוף כלכלי מוביל לעיר.

שטח התכנית: כ-176 דונם

מיקום: צפונית לאזור התעשייה הקיים בנווה נאמן.

מטרת התכנית: הקמת אזור תעשייה עתירת ידע בהיקף של כ-133,250 מ"ר עיקרי המהווים כ-200% בנייה (מתוכם יותרו עד כ-36% עבור מסחר בקומת קרקע), יעוד מגרש למבנה ציבורי בשטח של 16 דונם, בהיקף של כ-19,100 מ"ר שטח עיקרי והקמת חניה ציבורית גדולה בגבול הדרום - מזרחי של הפרויקט בצמוד למבנה הציבור.

ההשקעה העירונית בהקמת הפרק עומדת על כ-26 מיליוני שקלים אליהם מתווספים מענקים אותם קיבלה העירייה לטובת הפרויקט בהיקף של כ-6 מיליוני שקלים

פארק הוד השרון

לטייל, ליהנות, ללמוד

בפארק האקולוגי הגדול במדינה

רצף הפארקים העירוניים ונחלי העיר

עיצוב | 052-29.66.11